

Lietuvos Respublikos Seimui
Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
Valstybinei ligonių kasai prie Sveikatos apsaugos ministerijos

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA

DĖL 2023 M. PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO FONDO ATASKAITŲ RINKINIO

2024 m. gegužės 15 d. Nr. FAE-4

Vilnius

SĄLYGINĖ NUOMONĖ DĖL KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Mes atlikome 2023 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, kurį sudaro konsoliduotosios finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų, grynojo turto pokyčių ataskaitos ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus mūsų išvados skyriuje „Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio“ apibūdintų dalykų poveikį, 2023 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą 2023 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2023 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

PAGRINDAS PAREIŠTI SĄLYGINĘ NUOMONĘ DĖL KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Nustatėme reikšmingų 2023 m. Privalomojo sveikatos draudimo fondo konsoliduotųjų finansinės būklės ataskaitos (per vienus metus gautinų sumų ir sukaupto perviršio ar deficito straipsnių) ir grynojo turto pokyčių ataskaitos (sukaupto perviršio ar deficito prieš nuosavybės metodo įtaką straipsnio) bei atitinkamų aiškinamojo rašto duomenų iškraipymų (ataskaitos 1.1.1 skirsnis, 2–11 pastr.), kuriuos lėmė išlikusios aplinkybės (nustatytos 2021 m. ataskaitų rinkinių finansinio audito metu) dėl trumpalaikio turto – kitų gautinų sumų – apskaitos tvarkymo trūkumų (jų šalinimui sprendimų bus ieškoma optimizavus ligonių kasų veiklą):

1. Išieškotinių sumų (iš fizinių ir juridinių asmenų) už padarytą žalą fondui registravimo informacinėje sistemoje nefiksuojami duomenys (konkrečios gautinos sumos, nustačius

žalos faktą, pripažinimo laikotarpis, skolos padengimo ir jos pradelsimo terminai), reikalingi gautinų sumų apskaitai tinkamai tvarkyti, todėl negalima įvertinti, ar apskaitoje užregistruotas šių gautinų sumų ir su jomis susijusio grynojo turto likutis yra teisingi. Dėl šios priežasties negalime patvirtinti fondo konsoliduotosios finansinės būklės ataskaitos pagal 2023-12-31 duomenis per vienus metus gautinų sumų straipsnio C.III.6 „Kitos gautinos sumos“ dalies (5 417,93 tūkst. Eur iš 56 869,71 tūkst. Eur) likučio ir straipsnio F. IV. „Sukauptas perviršis ar deficitas“ dalies (5 417,93 tūkst. Eur iš 478 430,46 tūkst. Eur) likučio teisingumo; konsoliduotosios grynojo turto pokyčių ataskaitos straipsnio „Sukauptas perviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką“ dalies (5 417,93 tūkst. Eur iš 478 430,46 tūkst. Eur) likučio ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną – 2023-12-31 – teisingumo.

2. Gautinų kompensacijų (iš ES, EEE šalių ir Šveicarijos susižinojimo tarnybų) už Lietuvos asmens sveikatos priežiūros įstaigose suteiktas paslaugas šių šalių draustiesiems registravimo informacinėje sistemoje nefiksuojami duomenys (skolos padengimo ir jos pradelsimo terminai), reikalingi gautinų sumų apskaitai tinkamai tvarkyti, todėl negalima įvertinti, ar apskaitoje užregistruotas šių gautinų sumų ir su jomis susijusio grynojo turto likutis yra teisingi. Dėl šios priežasties negalime patvirtinti fondo konsoliduotosios finansinės būklės ataskaitos pagal 2023-12-31 duomenis straipsnio C.III.6 „Kitos gautinos sumos“ dalies (9 741,32 tūkst. Eur iš 56 869,71 tūkst. Eur) ir straipsnio F. IV. „Sukauptas perviršis ar deficitas“ dalies (9 741,32 tūkst. Eur iš 478 430,46 tūkst. Eur) teisingumo; konsoliduotosios grynojo turto pokyčių ataskaitos straipsnio „Sukauptas perviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką“ likučio dalies (9 741,32 tūkst. Eur iš 478 430,46 tūkst. Eur) ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną – 2023-12-31 – teisingumo.

3. Kadangi apskaitoje nėra fiksuojamas konkrečios gautinos sumos padengimo terminas, negalima įvertinti, kokia suma konsoliduotojoje finansinės būklės ataskaitoje nurodytas trumpalaikio turto – per vienus metus gautinų sumų – straipsnio C.III.6 „Kitos gautinos sumos“ (gautinų kompensacijų iš ES, EEE šalių ir Šveicarijos susižinojimo tarnybų) likutis (9 741,32 tūkst. Eur iš 56 869,71 tūkst. Eur) turi būti mažesnis ir atitinkamai straipsnio A.III. „Ilgalaikis finansinis turtas“ likutis (54 493,52 tūkst. Eur) didesnis dėl esamų ilgiau nei 12 mėn. atidėtų kompensuotinių sumų mokėjimų.

4. Dėl minėtų aplinkybių negalime patvirtinti ir 2022-12-31 duomenų, pateiktų 2023 metų finansinių ataskaitų rinkinio konsoliduotoje finansinės būklės ataskaitoje (per vienus metus gautinų sumų ir sukaupto perviršio ar deficito straipsnių) ir grynojo turto pokyčių ataskaitoje (sukaupto perviršio ar deficito prieš nuosavybės metodo įtaką straipsnio), teisingumo.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami sąlyginei nuomonei dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio pagrįsti.

BESĄLYGINĖ NUOMONĖ DĖL KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO

Mes atlikome 2023 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, kurį sudaro konsoliduotosios biudžeto vykdymo, įplaukų plano vykdymo, biudžeto išlaidų plano vykdymo, asmens sveikatos priežiūros paslaugoms skirtų Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų panaudojimo, biudžeto rezervo, biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitos, informacija apie išlaidų darbo užmokesčiui mokėti plano vykdymą, konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamasis raštas, auditą.

Mūsų nuomone, 2023 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

PAGRINDAS PAREIŠTI BESĄLYGINĘ NUOMONĘ DĖL KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami besąlyginei nuomonei dėl konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pagrįsti.

PABRĖŽTINI DALYKAI DĖL KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ IR KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIŲ

Atkreipiame dėmesį į pastebėjimą, kuris neturi įtakos nuomonėms, tačiau yra svarbus. Audito metu neturėjome galimybės įvertinti, kokia PSDF išteklių dalis, nepakakus valstybės biudžeto asignavimų, buvo skirta ir panaudota papildomam valstybės deleguotų funkcijų finansavimui (išskyrus ortopedijos techninių priemonių įsigijimo išlaidų kompensavimui, kuriam pagal 2023 m. PSDF ataskaitų rinkinyje pateiktą informaciją iš PSDF rezervo rizikos valdymo dalies skirta 2,62 mln. Eur), nes iki 2024 metų fonde gautų ir panaudotų valstybės biudžeto asignavimų apskaita pagal finansavimo šaltinius nebuvo vedama.

Nuo 2024 m. Sveikatos draudimo įstatymu nustatyta prievolė Valstybinei ligonių kasai atskirai administruoti PSDF biudžetui valstybės deleguotoms funkcijoms vykdyti skirtas ir panaudotas lėšas. Tai sudarys sąlygas objektyviai įvertinti tikrąsias valstybės deleguotų funkcijų atlikimui reikalingų išteklių apimtis ir nustatyti šiam tikslui panaudotas ir būtinas atkurti PSDF biudžeto lėšas (ataskaitos 2 skyrius, 14–15 psl.).

VADOVYBĖS ATSAKOMYBĖ UŽ KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIUS

Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktorius yra atsakingas už Privalomojo sveikatos draudimo fondo konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus bei konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina siekiant parengti konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

AUDITORIAUS ATSAKOMYBĖ UŽ AUDITĄ

Auditą atlikome pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, kurie apima tarptautinius audito standartus. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Valstybės kontrolės įstatymo, Valstybės kontrolės darbuotojų etikos kodeksą ir laikėmės kitų šiame kodekse nustatytų etikos reikalavimų.

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar Privalomojo sveikatos draudimo fondo 2023 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai kaip visuma nėra reikšmingai iškraipyti dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškraipymą, jeigu jis yra, visada galima

nustatyti auditu, kuris atliekamas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Iškreipimai, kurių gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ir biudžeto vykdymo ataskaitomis.

Išsamesnis auditoriaus atsakomybės apibūdinimas pateiktas Valstybės kontrolės interneto svetainėje (<https://www.valstybeskontrole.lt/LT/Post/17790>). Šis apibūdinimas yra sudedamoji auditoriaus išvados dalis.

Valstybinio audito išvadą teikiame kartu su valstybinio audito ataskaita ir pridedame audituotus Privalomojo sveikatos draudimo fondo konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius.

Valstybės kontrolierius

Mindaugas Macijauskas